కథానిక

అంతస్తులు

శ్రీ బి. నాదముని

ఆ ముగ్గురబ్బాయిలూ ఒకజట్టు మొదటిఫారంనుంచి స్కూలుఫైనల్ క్లాసువరకూ యెప్పుడూ ఒకరినొకరు వదలకుండా తిరిగేవారు. సినిమాలకి షికార్లకి కూడ కలిసివెళ్ళేవారే కాని ఎవరంతవారు వారు పోయేవారు గాదెప్పుడూ. ముగ్గురిలో ఎవరు కనిపించినా మిగతా యిద్దరూ కూడ అక్కడే వుంటారని అందరు తెలుసుకునేవారు. ఉన్న దమ్ములకంటె యెంతో ఐక్యతతో మెలిగేవారు. సమాన వయస్కులే గాక, తెలివితేటల్లో కూడ సమానంగానే వుండేవారు. భేదమల్లా రమణ ఇంగ్లీషులో క్లాసులో కల్లా మొదటి మార్కులంటిస్తే, రామం తెలుగులోను, శేఖరం లెక్కల్లోను తీసేవారు. వారి స్నేహాన్ని చూచి ఓర్వలేని కొందరు వారిని 'మిత్రత్రయము'ని ఎగతాళి చేస్తూండేవారు.

రమణ కాలేజి లెక్చరర్ గోవిందరావుగారి కుమారుడు. రామం పట్టణంలోకల్లా పేరొందిన ధనవంతుడు సూర్యనారాయణగారి యేకైక సంతానం. శేఖరం ఎలిమెంటరీ స్కూల్ టీచర్ రామనాథంగారి కడగొట్టు కొడుకు.

ప్రతిరోజూ సాయంకాలం ఆరయేసరికి మిత్రత్రయం షికారు వెళ్ళేవారు. కానిటోరియం రోడ్డుకేపో, లేక అలా కాకపోతే పావనాది యిసుకతిన్నెలకేపో పోయేవారు. గానుగ చెట్ల నీడల్లో భావినిగూర్చి కమ్మని కలలు కనేవారు. తమ స్నేహం శాశ్వతమైందిగా వుండాలని, జీవితాంతమూ యెక్కడున్నా, ఎవరేం చేస్తున్నా ఒకరొన్నొకరు మరచిపో కూడదని, తమ శరీరాలు వేరైనా మనసులు, మనస్సుల్లోని భావాలు ఒకటేనని యేమేమో మాట్లాడుకునేవారు. అలా అని బాసలుకూడ చేసుకునేవారు.

స్కూల్ ఫైనల్ పరీక్షాఫలితాలు వచ్చాయి. అందరూ అనుకున్నట్టే మిత్రులూ కృతార్థులయ్యారు. ఫలితాలు తెలిసిన సాయంకాలంకూడ వాహ్యాళి కెళ్లినప్పుడు ముగ్గురూ ఒకే కాలేజీలో చేరాలని, హైస్కూల్లోని స్నేహానికి మిన్నగా కాలేజీలో ప్రాణమిత్రులుగా మెలగాలని కూడ అనుకున్నారు.

కాని వారి నిర్మల హృదయాల్లోని అమాయిక భావాలు, పూహాలు కాలేజి తెరచేసరికల్లా వుత్తవయినా యి—లెక్చరర్ గోవిందరావుగారికి గుంటూరు ట్రాన్సఫరార్డర్ వచ్చింది రమణ కిన్నీళ్ళలో మిత్రద్వయానికా వార్తచెప్పి బావురుమని యేడ్చాడు రామం, శేఖరం యెన్ని విధాలో అతన్ని వోదార్చి వారానికో వుత్తరం వ్రాయమని, మూడు మాసాలకోసారి అందరూ వొకచోట కలుసుకొనే మరత్తోటి ఒప్పించి వోదార్చారు మరునాడు రైల్వేస్టేషన్లో కూడ మిత్రత్రయం కలిసింది రామం, శేఖరం కన్నీళ్లతో వీడ్కోలిచ్చి మిత్రుణ్ణి పంపివేశారు తిరిగి యిళ్ళకు వచ్చేటప్పుడు వారిద్దరి హృదయాలు యేదో తీరని వెలితితో వున్నాయి ఎవరంతకు వారు రమణతోటి తమ సహచర్యాన్ని గూర్చి మనసుల్లోనే తలపోసుకుంటూ మౌనంగా నడిచారు.

రామంయింట్లో అడుగు పెడ్తూనే ఈజీ చైర్ లో పడుకొని పేపర్ చూస్తున్న సూర్యనారాయణగారు పిలిచారు "మెడ్రాస్ లయోలా కాలేజీ నుంచి సీటు వచ్చిందోయ్!" అంటూ సూర్యనారాయణగారు ఒక కాగితాన్ని అతని చేతిలో పెట్టాడు అంతవరకూ రామం తను ఆవూరి కాలేజీలోనే చదువుతానని భావించుకునేవాడు. కాని సూర్యనారాయణగారు లయోలా కాలేజీలో సీటుకోసం ప్రయత్నిస్తున్నసంగతి అతనికి తెలియదు

"ఇక్కడే చదువుకోసం నాన్నా!" రామం బెరకు బెరగ్గా అన్నాడు

సూర్యనారాయణగారు కళ్లద్దాలు సరిచేసుకుంటూ "ఇక్కడేంటోయ్ చదివేది! అల్లరిమూక! ఒక క్రమశిక్షణా పాడా! ఏం, మెడ్రాసు చదువు చేదా?" అన్నారు కొంచెం ఎగతాళిగా.

"అదికాదు - నాన్న" ఏదో అనబోయాడు రామం.

"ఆఁ - ఇదీ యేదీకాదు రేపు రాత్రేనీ ప్రయాణం! అలగా స్నేహాలు నీవూను" అన్నారు కోపంగా సూర్యనారాయణగారు!

నాన్నగారి ముందు మరింకేం మాట్లాడలేకపోయాడు రామం తలవంచుకుని తన గదిలోకి పోయాడు

అదే రోజు రామనాథంగారింట్లో కూడ శేఖర్ భావిని గురించి చర్చలు జరుగుతున్నాయి.

శేఖరం దీనవదనంతో తండ్రి ముందు, ధాన్యంకొట్టులో గుమాస్తాగా పనిచేసే అన్నగారిముందు నిలుచొనివున్నాడు. రామనాథంగారంటున్నారు ."ఏనాటి కానాడు పూటగడవటమే కష్టంగావుంది. కాలేజి చదువు మాటలా! ముందుగా పుస్తకాలు ఫీజులకే రండొందలు గావాలి! కుటుంబపరిస్థితిని ఆలోచించు నాయనా!"

శేఖరం యేమీ మాట్లాడలేకపోయాడు కాలి బొటనవ్రేలితో నేలను రాస్తూ తలవంచుకు నిలుచున్నాడు

"సర్వీస్ కమిషన్ పరీక్షకు కూర్చుంటే బాగుంటుంది" అన్నాడు అన్నయ్య

అన్న అలా అంటూంటే శేఖరానికి బక్కచిక్కినముఖాలతో ఫైర్పు వంకన బెట్టుకిపోయే గుమాస్తాలు స్ఫురణకు వచ్చారు.

"అంతే నాయనా! మరేమార్గమూ లేదు" అంటూ రామనాథంగారు నిట్టూరుస్తూ లేచారు

ఆనాడు సాయంకాలం మిత్రులిద్దరూ పావనాదని యిసుకతిన్నెపై కలుసుకున్నారు ఇద్దరిముఖాలు దీనంగా, విషాదంగా వున్నాయి ఇద్దరి మనసులూ మూగబోయాయి ఒకరి పరిస్థితిని మరొకరు చెప్పుకొని ఒకరొన్నొకరు ఓదార్చుకున్నారు. శరీరాలెక్కడున్నా మనసులు ఒకచోటే నని టూ విషాదంలోనే సంతృప్తిపడుతూ ఒకరి దగ్గర ఒకరు శలవుపుచ్చుకొని యిండ్లకుపోయారు

పది క్యాలెండర్లు మారిపోయాయి. పది సంవత్సరాల్లోను ఒక యేడు మాత్రమే మిత్రులమధ్య వుత్తర ప్రత్యుత్తరాలు జరిగాయి. తరువాత యెవరేమైనారో యెవరికీ తెలియదు సర్వీసుకమిషన్ ప్రసాదించిన గుమస్తా ఉద్యోగంలో కాలాన్ని నెట్టుకవస్తున్నాడు శేఖరం ముగ్గురు బిడ్డల తండ్రరను పదేళ్ళలోను పదిసార్లు ట్రాన్స్ఫరయ్యాడు నెల రోజుల క్రిందటే కొత్తగా విజయవాడ సబ్ కలెక్టర్ ఆఫీసుకిమారి పని చేస్తున్నాడిప్పుడు చాలీచాలని జీతమూ, బిడ్డల అనారోగ్యమూ, భార్య సణుగులామధ్య పతమతిపై పోతున్నాడు ఉత్సాహము, ఉద్వేగాల స్థానే నిరుత్సాహము, నిరాశ అతనిలో గూడుకట్టుకున్నాయి గానుగెద్దులా బ్రతుకుతున్నాడు.

శేఖరం విజయవాడ ఆఫీసులో చేరి నెల తిరక్కముందే సబ్ కలెక్టరుగారికి ట్రాన్సఫరొచ్చింది మారిపోయే కలెక్టర్ గారికి వీడ్కోలూ, నూతనంగా వచ్చే కలెక్టరుకు స్వాగతం యిచ్చేందుకు విజయవాడలోని ప్రసిద్ధ పారిశ్రామికవేత్త, కోటీశ్వరుడునైన శ్రీ రామారావుగారు పెద్ద విందు నొకదాన్ని యేర్పాటుచేశారు. రామారావుగారి మూడంతస్థుల మేడముందుండే అందమైన తోటలో యేర్పాట్లన్నీ బ్రహ్మాండంగా జరుగుతున్నాయి. కలెక్టరేట్ గుమాస్తాలు, పూర్వాన్ని క్రొత్త అధికారి దయ సంపాదించాలనే కుతూహలంతో ఎంతో అణకువ, భక్తివిశ్వాసాలు కనపరుస్తూ విందుకు ముందు అటూయిటూ హడావిడిగా తిరుగుతూ యేర్పాట్లలో చిన్నచిన్నలోపాన్ని సవరిస్తున్నారు గుమాస్తా శేఖరంకూడ వారిలో ఒకడని చెప్పనవసరమేమీలేదు

విందు సమయ మాసన్నమైంది. ఒచ్చే కార్ల హడావుడి ఎక్కువైంది పేరొందిన వ్యాపారస్థులు, అధికారులు, ప్లీడర్లు, డాక్టర్లు తమ తమ సముచిత స్థానాల్లో అధిష్టులయ్యారు చివరి బెంచీలమీద గుమాస్తా శేఖరం కూర్చున్నాడు ల్యాండ్ మాస్టర్ కొత్తకారు గేటుముందు ఆగింది ఇద్దరు కలెక్టర్లూ, రామారావుగారు కారులోంచి దిగారు కలెక్టరేట్ను నమ్ముకుని బ్రతికేవారంతా తమనూ, తన అధికారిని తలెత్తి చూస్తున్నారు శేఖరం కళ్ళు నలుపుకొని మరీమాచాడు నూతన అధికారి ముఖం తనకు చిరపరిచితమైందిగా కనిపిస్తోంది. కాని గుర్తుకు రావటం లేదు అయిదు నిముషాలపాటు అతని ఆలోచనలన్నీ నగానికే గంతేశాయి "ఆ "రమణ" అన్నాడు అప్రయత్నంగా. ప్రక్కనే కూర్చున్న తోటి గుమాస్తా 'హుష్' అన్నాడు నిశ్శబ్దంగా వుండమని సూచిస్తూ. శేఖరంలో అణుకోలేని వుద్వేగం పుట్టుకొస్తోంది ఆ వుద్వేగంలో తనెవరో, తన అంతస్థు యెటువంటిదో కూడ మరచిపోయాడు అప్పుడేపోయి చిరకాల మిత్రుణ్ణి కౌగిలించుకుందామనుకున్నంత వుద్రేకంలో పడి, తిరిగి తన స్థానాన్ని గుర్తుకు తెచ్చుకొని పూరుకున్నాడు. తల వంచుకుని గత సాహచర్య మధుర దృశ్యాల్ని పూహించుకుంటున్నాడు

"సోదరులారా!" శ్రీరామారావుగారేదో మాట్లాడుతున్నారు. శేఖరం తలెత్తి వేదికవైపు చూశాడు "ఆ రామయ్యేనా రామారావు!" గొణిగాడు ప్రక్కనుండే గుమాస్తా తీవ్రంగా చూశాడు శేఖరంవేపు.

రామారావుగారు, కొంతమంది అధికారులు కొత్త కలెక్టరుగారికి ఒక్కొక్కర్నీ పరిచయం చేస్తున్నారు. షేక్ హ్యాండ్స్, నమస్కార ప్రతినమస్కారాలు జరుగుతున్నాయి ఒక్కొక్క వరుసే దాటుకుంటూ కిటిగా వస్తున్నారు. నూతనాధికారి దగ్గరకొచ్చేసరికల్లా గుమాస్తాలంతా లేచి నిలుచున్నారు. శేఖరంలో ఎన్నెన్నో భావాలు ఎవ నిండుకున్నాయి రామం, రమణలు తన్ను గుర్తిస్తారా? గుర్తుపట్టలేకపోతే బావుంటుందనుకున్నాడు

ఇంతలోనే ట్రాన్స్ఫరయిన సబ్ కలెక్టరుగారు "వీరంతా మన క్లరికల్ స్టాఫ్" అన్నారు. గుమాస్తాలంతా వంగివంగి నమస్కారాలు చేశారు శేఖరం జడభరతునిలా సంచలనం లేకుండా అలానిలబడ్డాడు. "ఓ, ఐ సి" అంటూ అందరికీ కలిసి ఒక నమస్కారం పారేసి అధికారి యితరులతో సాగిపోయాడు గుర్తించకుంటే బాగుండుననుకున్న శేఖరం వారు గుర్తించనందుకు సంతోషించడానికిబదులు ఎంతో ఖేదపడ్డాడు

మరునాడు ఆఫీసులో శేఖరం సంతకాల కోసం ఆఫీసర్ని దర్శించాల్సి వచ్చింది టేబుల్ ఫాన్ చల్లని గాలిని సరఫరా చేస్తోంటే కుషన్ చైరులో కూర్చుని సిగరెట్ పొగ ఫామస్ గా వదలుతున్నారు సబ్ కలెక్టర్ రమణరావుగారు ఫ్యాన్ వచ్చి గుమస్తా సంతకాలకు వస్తున్నాడని తెలియ బరచాడు ఆర్డర్ కొలు యెదురు చూస్తున్న శేఖరం యెదలో వింత వింత ఆలోచనలు రేకెత్తుతున్నాయి. మిత్రులకీ తనకీమధ్య. అంతలోనే ఫ్యాన్ రమ్మంటున్నారనే కబురు తెచ్చేసరికి కోటు సవరించుకుంటూ మామూలుగానే నమస్కారం చేస్తూ లోనికి వెళ్ళాడు రమణారావు వచ్చే గుమస్తా వైపు పరిశీలనగా చూచాడు శేఖరం కూడ తలెత్తి యిప్పుడు తనపై అధికారయిన ఒకనాటి తన ప్రాణమిత్రుడి వైపు చూచాడు. రమణరావు చేతిలోని కాలుతున్న సిగరెట్ క్రిందవేసి 'శేఖరం' అన్నాడు.

'అవును నేనేనోయ్ రమణా' అందామనుకున్న శేఖరం "రమణారావుగారా" అన్నాడు అప్రయత్నంగా. అధికారంలో వున్న రమణ శేఖరాన్ని యెంతో ఆప్యాయంగా చూస్తూ కూర్చోమన్నాడు మిత్రులిద్దరు ఒక గంటపాటు తమ అంతరాలని మరచిపోయి చిన్ననాటి తమ స్నేహాన్ని గురించి యేవేవో మాట్లాడుకున్నారు రమణరావు యెంతో బాగా, తమ యిద్దరిమధ్యా యే అడ్డంకులు లేనట్లు మాట్లాడుకున్నా శేఖరం ఫ్రీగా మాట్లాడలేకపోయాడు. "రాత్రి ఎనిమిదిగంటకల్లా బంగాళాలోకి వస్తావుకదూ! రామంకూడ వస్తాడు" అన్నాడు రమణరావు శేఖరం తలూపాడు.

కలెక్టరుగారు, గుమస్తా శేఖరం ఆప్యాయంగా మాట్లాడుకుంటూంటే ఆఫీసులోని స్టాఫంతా గుసగుసలు ప్రారంభించారు. గుమస్తాల్ని హ్యూన్లతో సమానంగా చూసే హెడ్ క్లర్కు ఆఫీసర్ గదిలోంచి వచ్చే శేఖరాన్ని చిరునవ్వుతో ఆహ్వానించాడు. ఆ క్షణంవరకు మాములు గుమస్తాగా చూడబడే శేఖరానికి ఆఫీసులో యెంతో గౌరవం పెంచ్చింది. క్షణంలోవచ్చిన ఆ మార్పునంతా గమనించిన శేఖరం విస్తుపోయాడు 'త్వరగా ప్రమోషన్ సంపాదిస్తాడు లేరా!' అని ఒక గుమస్తా మరో హాడితో చెప్పుకోవటం విన్న శేఖరానికి ఏమనుకోవాలో యేమీ అర్థంకాలేదు. సినిమాల్లో సన్నివేశ్ పుట్టించేందుకు సృష్టించే సంఘటనలుగా ఒక దానివెంట ఒకటిగా వస్తున్న దృశ్యాలకతడు తట్టుకోలేక త్వరత్వరగా తన పని చూసుకొని ఒంటరిగా అలావూరు బయటకు వెళ్ళి పోయాడు.

కృష్ణానది నిండుగా ప్రవహిస్తోంది. ఆనకట్టదగ్గర నీరు జలజలా ప్రవహిస్తోంది మహా వరవడిగా ఆనకట్టకు దగ్గరగా ఎత్తయిన రాతిమీద కూర్చున్న శేఖరంలోకూడ ఆలోచనలు ప్రవహిస్తున్నాయి రమణ, రామం, తను ముగ్గురు ఒకటిగా మెలిగేవారు. కాని నేడో తమ మధ్య తీరని అగాధాలు భయంగొల్పుతూ వున్నాయి. వారిఅంతస్థులువేరే! తన అంతస్తువేరే! ఎవరు దీనికి కారణం? తనలోలేని గొప్పతనం వారిలో యేముంది? తనుకూడ ధనవంతుడయి వుండి ఉన్నత విద్యలు సాగించి వుంటేనో! మానవునికి మానవునికి మధ్య యీ నిమ్నోన్నతాల సృష్టికి కారణం సమాజంలోని ఒక దుష్టశక్తి మాత్రమేకదూ! ఒకనాటి సహచరుడికి నేడు సేవకుడు తను తను, తన బ్రతుకు అన్నీ అతని గుప్పెట్లో వున్నాయి ఇలా తలపోస్తూంటే అతనికి ఆఫీసులోని గుసగుసలు గుర్తుకొచ్చాయి. ఛీ! అనుకున్నాడు. ఒకనాటి స్నేహాన్ని పణంగాపెట్టి స్వార్థాన్ని కొంటాడా తను.

ఎనిమిది గంటల సైరన్ కూసే వరకు అలానే ఆలోచిస్తూ వుండిపోయాడు. తర్వాత యేదో ఒక నిర్ణయానికి వచ్చినట్టు గబగబా కలెక్టర్ గారి బంగళావేపుకి నడిచాడు.

రమణ, రామా లిద్దరు సిగరెట్లు తగలేస్తూ మిత్రుని రాకకొర కెదురు చూస్తున్నారు శేఖరం లోని కడుగు పెడ్తూనే రామం యెంతో ఆప్యాయంగా కరస్పర్శచేసి కూచోబెట్టాడు. రమణ శేఖరం జీవితానికి జాలి కనపడుస్తూ ఓదార్చాడు.

రాత్రి పండ్రెండు దాటినంతవరకు మిత్రులమధ్య యిష్టాగోష్టులు జరిగాయి శేఖరంకూడ తన అంతస్తును మరచిపోయి వారితో సమానంగా వ్యవహరించాడు రామం శేఖరాన్ని వుద్యోగానికి రాజీనామాయిచ్చి తన ఫ్యాక్టరీలలో డేనేజైనా మేనేజర్ గా వుండమన్నాడు. కాని శేఖరం మరురామూ అంగీకరించలేదు,

ఆ రాత్రి మిత్రులు విడిపోయేముందు రమణరావు, రామాలవేపు చూస్తూ శేఖరం యిలా అడిగాడు "మీకుగల అధికారం, పలుకుబడిలో నాకొక సహాయం చేయాలి"

మిత్రులిద్దరు "అంతకంటేనా" అంటూ అంగీకారం తెలిపారు.

"నిజమేనా" శేఖరం ప్రశ్నించడం చూచి వారు ఆశ్చర్యపడ్డారు రమణరావు బాధ కనబరుస్తూ "శేఖరం! నీ అంతవు నీవే నిన్నుకించపరచు కుంటున్నావు! చెప్పు! ఏమైనాసరే నీవు కోరేపనిని మాశక్తి యుక్తులన్నీ వినియోగించైనా నెరవేరుస్తాము!" అన్నాడు. రామంకూడ రమణరావు మాటల్ని బలపరచాడు

"వెంటనే నన్ను యీ వూరినుంచి వేరొకచోటికి బదిలీ చేయించడమే నేను కోరేది" అన్నాడు శాంతిగా శేఖరం!

మిత్రులిద్దరూ తిరిగి నివ్వెరపోయారు. ఎంతో బ్రతిమలాడి వారించబోయారు. కాని శేఖరం తన పట్టు వదలలేదు అలా చేస్తేనే వార్ని స్నేహితులుగా భావిస్తానని, లేకుంటే రేపే రాజీనామా పెడతానని చెప్పటంతో వారింకేమీ చేయలేకపోయారు

గ్రంథసమీక్ష

ప్రేమచంద్ కథలు

వెల రెండు రూపాయలు

విశాలాంధ్ర ప్రచురణాలయం,

విజయవాడ-2

సుప్రసిద్ధ రచయిత శ్రీ ప్రేమచంద్ వ్రాసిన కథలలో పదమూడు కథలు అనువదించబడి ఈ పుస్తక రూపం ధరించాయి

ఈద్ పండుగనాడు, ఊరేగింపులు, జోడెద్దులు, రామలీల, మా అన్నగారు, ఖైదు, పోటాపోటీ, ఆత్మారామ్, ప్రేరణ, శేషుంబాబు గోధుమలు, బిచ్చంగోడు, లాటరీ, చదరంగ యోధులు అనే ఈ పదమూడు కథలు అన్నీ ఒకే తరహాకు చెందినవికావు

జోడెద్దులు కథ జంతువులంకూడా ఆదరాభిమానాల్ని గుర్తించగలవనీ, పరిణామ క్రమంలో దిగువ స్థాయికి చెందినవైనా ప్రేమాభిమానాలుంటాయనీ, వాటిని కూడా ఆదరించడం కోసం మన స్వార్థ ప్రయోజనాలకైనా అవసరమనీ చెపుంది.

చదరంగ యోధులు వ్యక్తివిలాస వినోదాలమధ్య కర్తవ్యం, ఔచిత్యానౌచిత్యాలూ మరచిన ఇద్దరు జాగీర్దారుల పతనాన్నీ, దురహంకారాన్నీ కళ్ళకు కట్టినట్లు చూపిస్తోంది.

ఊరేగింపు జాతీయోద్యమ దినాలకు సంబంధించినగాథ. వీరబలసింగ్ తన ఉన్నతాధికారుల మెప్పు పొందడంకోసం శాంతంగా సాగిపోతున్న ఊరేగింపుమీద లాఠీచార్జీ చేయిస్తాడు. గుర్రపు దళాలచేత తొక్కిస్తాడు. ఆ దౌర్జన్యం ప్రజలను భయభ్రాంతుల్ని చేయడానికి బదులు ప్రతిఘటనకు సమీకరిస్తాయి. చివరకు వీరబలసింగ్ వైపువోగులమన్న నలకోసం భార్యను కూడా హింసించవలసినస్థితి వచ్చేసరికి వెనక్కు తగ్గుతాడు.

పోటాపోటీ జోఖూభగత్, బేచన్ చౌధరీల గ్రామకక్షలజాతీయోద్యమ స్ఫూర్తితో మైత్రిలో పమనీ పోయానని వర్ణిస్తుంది. ఇద్దరూ ఒకరిని రెండోవారు హీనపరచి బలగంకూర్చుకోనేటందుకే జాతీయోద్యమసహాయం తీసుకొన్నా, దాని ప్రాబల్యం ఇద్దరినీ గ్రామసేవకు తెస్తుంది

ఈ విధంగా ఒక్కొక్క కథనే తీసుకొని చెప్పడం కన్న పుస్తకంలోని కథలన్నీ బాగున్నాయని చెప్తే చాలు.

శ్రీ గావలి రామచంద్రరావుగారు తమ అనువాదాన్ని స్వతంత్ర రచనా అనిపించేటంత సరళంగా నడిపారు. దానికి ఆయన నభినందించడం అవసరం

◆ ◆ ◆

గబన్

సుప్రసిద్ధ రచయిత శ్రీ ప్రేమచంద్ వ్రాసిన నవలకు శ్రీ ఆలూరి భుజంగరావుగారి అనువాదం

వెల మూడు రూపాయలు.

ప్రచురణకర్తలు

విశాలాంధ్ర ప్రచురణాలయం,

విజయవాడ—2.

ప్రేమచంద్ ఆంధ్ర పాఠకలోకానికి చిరపరిచితుడూ, సుపరిచితుడూ ఆయన వ్రాసిన సుందరమయిన రచనలలో గబన్ ఒకటి

జీవితసమస్యల్ని సరిగ్గా ముఖాముఖీ ఎదుర్కొనలేక, అబద్ధాలకీ, అన్యాయాలకీ మంచితనాన్ని బలిచేసుకొనే స్వార్థపరుని గాథ ఇది.

రమానాదుడు అకర్మణ్యుడు నిష్పూచీ మనిషి విలాస ప్రియుడు భార్య జాలపతో పెళ్ళినాడు కోసిన కోతలు బయటపడి పోకుండా కమ్ముకొనేటందుకై అప్పులు చేయడం, లంచాలుమేయడం, తలకు తగనిపనుగులకు పోవడం ప్రారంభిస్తాడు గింజుకొన్న కొద్దీ ఊబిలో దిగిపోవడం ప్రారంభిస్తాడు ఒక్క ప్రయత్నం చేసి తన సమస్యల్ని ముఖాముఖీ భార్యతో చెప్పివేయగల ధైర్యం లేదు పూర్తిగా దిలిపారిపోతాడు అక్కడ ఇదేస్థితి అతని పిరికితనాన్ని పోలీసులు వుపయోగించుకొంటారు. భయపెట్టి, అకమాపీ కూట సాక్ష్యం చెప్పిస్తారు.

తన సాక్ష్యం - దొంగసాక్ష్యం - కొందరికి ఉరి తగిలిస్తుందనిఎరుగును కాని, తానేదో బాధలు పడలేక ఈ కుష్కార్యానికి సిద్ధపడ్డట్టు నమ్మించబోతాడు. విలాసమయ జీవితంకోసం మంచితనం, యోగ్యత అన్నీ వొడ్డేస్తాడు

చివరవరకూ అల్లంత దూరంలో కనిపిస్తున్న విముక్తి మార్గాన్ని తన అకర్మణ్యత, విలాసప్రియత్వం, పిరికితనంమూలంగా అందుకోలేక చివరకు అందుకొన్నాడంటే అతని ప్రక్షీణలేదు తన స్వార్థపరత్వాన్ని కమ్ముకొనేటందుకు అర్ధంపెట్టుకొన్న ఆడవాళ్ళు ఇద్దరు అతన్ని బయటపడేశారు

గబన్ అంటే ఆభరణం. ఆడవాళ్ళ నగలశ సంసారంలోనూ, సమాజంలోనూ ఎటువంటి కీడులూ, దుష్ప్రవృత్తులూ కలిగిస్తూందో చిత్రీకరించడానికి ఈ నవలను శ్రీ ప్రేమచంద్ ప్రారంభించారని పిస్తుంది కాని, త్వరలోనే ఆయన లేఖిని ఆ పరిధిని దాటేసింది. భార్యకున్న నగలప్రేమ రమానాథునివంటి అకర్మణ్యుల పతనానికి నాందిగా పనిచేస్తుంది. అంతే

మనిషిలో మంచితనం వుండవచ్చు. సాధారణమైన పరిస్థితుల్లో యోగ్యుడే కావచ్చు. కాని, విలాసప్రియత్వం, నిష్పూచీగా వ్యవహరించడం అనేవి మనిషి యోగ్యతకు గాక పిరికిదనానికి బాహ్య రూపాలు రమానాథుడు దానికి ఉదాహరణ అతని పతనానికి భార్యకి నగలమీద వున్న ప్రేమ కాకపోతే, అటువంటికే మరో అల్ప విషయమో మూలం అయివుండేది.

శ్రీ ఆలూరి భుజంగరావుగారు చక్కని అనువాదాన్ని పాఠకుల కందించారు.

◆ ◆ ◆

కన్నీరు

ప్రసిద్ధ రచయిత మహాసాధనకిది శ్రీ బెల్లంకొండ రామదాసుగారి ఆంధ్రానువాదం. ఇంగ్లీషు భాషలో ఇది "ఆడదాని బ్రతుకు" (వుమన్స్ లైఫ్) అనే పేరుతో పరిచితం

జీవితం మనం అనుకొనేటంత మంచిదీకాదు. చెడ్డదీకాదు. దానిలో మంచీచెడ్డా రెండూవున్నాయి కాని వాటివలన కలిగే సుఖదుఃఖాల తీవ్రత జీవితంమీద మనంపెట్టుకొనే ఆశలూ, కనే కలలూ మీద ఆధారపడి వుంటుంది.

జీనీ ఎన్నెన్నో ఆశలతో నిర్మించుకొన్న జీవనసౌధం అన్నివేపులా విచ్చిపోయింది పెద్దపెద్ద కలలుకన్న కుటుంబ జీవితంలో అన్నీ ఎదురుదెబ్బలే ఎన్నో కలలు కట్టుకొన్న మగడు వట్టి తిరుగుబోతూ, పీనాసీ అవుతాడు కావాలని తపించి కన్న కూతురు నిర్జీవంగా పుడుతుంది ప్రాణాలన్నీ పెట్టుకు పెంచిన కొడుకు వ్యర్థుడై దూరం అవుతాడు చివరకు ఎంతో యోగ్యురాలుగా భావనలు పెంచుకొన్న గల్లి ఎవరితోనో ప్రేమకలాపాలు సాగించిందని తెలుసుకొంటుంది. జీవితంలో అన్నీ ఎదురుదెబ్బలే.

ఎందరి భర్తలో పరస్త్రీలవెంట పోతున్నారు. ఎందరికో పిల్లలు పోతూనూ వున్నారు చెడిపోతూనూ వున్నారు కాని అందరూ జీనీలాగ 25 ఏళ్ళకే జీవితానందాన్నంతటినీ కోల్పోవడంలేదు. కోల్పోవాలీ కోల్పోలేదు

కారణం జీవితం యెడ వారిద్దరూ పెట్టుకున్న ఆశలూ, దృక్పథాలే

ఈ జీవిత సత్యాన్ని మహాసా ఈ నవలలో అతి సాధారణంగా, హృదయానికి హత్తుకుపోయేటట్లు మనోహరంగా చిత్రించారు శ్రీ రామదాసుగారి అనువాదం కూడా బాగుంది.

వెల మూడు రూపాయలు

ప్రతులకు

దేశికవితా మండలి

విజయవాడ – 2

—రామమోహన్.

స్వీకారం

ఎ ఇ యస్ హైస్కూలు మాగజైన్

(1956 ఏప్రిల్)

బొంబాయిలోని ఎ. ఇ. యస్ హైస్కూలు విద్యార్థులు, అధికారులు, ఉపాధ్యాయుల సహకారంతో ప్రచురించిన పత్రిక.

ముఖచిత్రం మధురలోని బుద్ధశిల్పంతో ముచ్చటగావుంది. ఇంగ్లీషు, హిందీ, ముఖ్యంగా తెలుగు భాషలలో వివిధ విషయాలపై విద్యార్థులు, వ్రాసిన రచనలు, చిత్రాలుకున్నాయి రాష్ట్రేతరాంధ్రులు చేస్తున్న ఈ ప్రయత్నం ఎంతో హర్షింపదగినది ప్రతులకు ఎ ఇ యస్ హైస్కూలు, సయాన్ రోడ్ - బొంబాయి - అని వ్రాయాలి.

◆ ◆ ◆

తెనాలి

(పక్షపత్రిక)

సంవత్సరచందా రు 1—8—0

ఎడిటర్ శ్రీ శేషుబాబు

ప్రతులకు. తెనాలిపత్రిక

తెనాలి, గుంటూరుజిల్లా.

◆ ◆ ◆

పల్లెపదాలు

"కృష్ణశ్రీ" సంకలితము

వెల రు 3-8-0

ప్రతులకు

ఆంధ్రసారస్వత పరిషత్తు,

హైదరాబాదు.

◆ ◆ ◆

మూడు ఎలుగులు - మధ్య పసిపాప

మూలం. టాల్ స్టాయ్

అనుకృతి. శ్రీ రెంటాల

వెల. ఆరణాలు

ప్రతులకు దేశకవితా మండలి,

విజయవాడ - 2.

ఆచార్య వినోబాభావే జూలై 20 నుంచి 3 వారాలపాటు సేలం జిల్లాలో పర్యటిస్తారు

చిత్రసమీక్ష

వేజెస్ ఆఫ్ ఫియర్

(నెత్తురు కూడు)

'భయం బ్రతుకు, బ్రతుకు భయం' నిరూపించే చిత్రం "వేజెస్ ఆఫ్ ఫియర్".

1953 లో కేన్సు చలన చిత్రోత్సవంలో ప్రథమ బహుమతి పొందిన ఈ ఫ్రెంచిచిత్రం త్వరలో విజయవాడ లీలామహల్ లో ప్రదర్శించబడనున్నది

జార్జ్ ఆర్నో వ్రాసిన నవలను ఆధారంగా చేసుకొని తీసిన చిత్రం ఇది

మధ్య అమెరికాలోని ఒక చిన్న పట్టణం దానికి విమానంద్వారా తప్ప మరే మార్గమూ లేదు అందులో ఒక అమెరికా ఆయిల్ కంపెనీదే అంతా పెత్తనం ఆ పట్టణంలో అన్ని జాతులవారు నికృష్టజీవితం గడుపుతూ వుంటారు అక్కడివారందరూ ఒకే లక్ష్యానికై తాపత్రయపడుతుంటారు. ఎలాగైనా విమానప్రయాణానికి తగిన డబ్బు సంపాదించి అక్కడినుండి వెళ్ళిపోదామని కాని డబ్బు సంపాదించాలంటే పని కావాలి పనిలో వుంచుకొనేదీ, తీసివేసేదీ అంతా ఆయిల్ కంపెనీవారే. అంతా వాళ్ళ దయాదాక్షిణ్యాలపైన ఆధారపడి వుంటుంది. ఇక్కడ నివసించేవారిలో హెచ్చుమంది నిరుద్యోగులే.

మధ్య అమెరికాలో ఎక్కడో ఒకచోట నూనె బావులు త్రవ్వుతుంటే అగ్ని నిప్పంటుకొంది ఆ నిప్పును ఆర్పివేయాలంటే తిరిగి అగ్నినే ప్రేల్చివేయాలి కాని వాళ్ళ వద్ద ప్రేలుడు పదార్థాలు లేవు

మూడొందలమైళ్ళ దూరాన ఉన్న ఈ పట్టణం నుండి, ప్రేలుడు పదార్థాలతో నిండిన రెండు ట్రక్కులను తీసుకెళ్ళే వాళ్ళకి ఒక్కొక్కరికి రెండువేల డాలర్లు ఇస్తామని కంపెనీ అధికారులు ప్రకటిస్తారు

నల్గురు వ్యక్తులు అందుకు సిద్ధమౌతారు. ప్రమాద భరితమైన సుదీర్ఘ మార్గంలో వారు పయనిస్తారు అందులో ముగ్గురు మరణించి, ఒక్కడే గమ్యస్థానం చేరతాడు కాని బహుమానం పొందిన ధనంతో సుఖమయ జీవితం గడపవచ్చునసే ఆనందావేశంలో ట్రక్కును నడుపుతూ ప్రమాదానికి గురియై మరణించుతాడు.

మానవుల ప్రాణాల విలువ ఎంత స్వల్పమని అమెరికా కోటీశ్వరులు భావిస్తున్నారో, ఆ కంపెనీ పరిపాలనా ప్రాంతంలో ప్రజలు ఎంత జీవితం గడుపుతున్నారో ఈచిత్రం తెలియజేస్తుంది

ప్రతి సన్నివేశం ఎంతో ఆసక్తినీ, ఒళ్ళు గగుర్పొడిచే అద్భుత సాహసాలనీ కలిగి ఉన్నాయి ప్రతి సంఘటన నకూ చక్కని వాతావరణంతో కూడిన చిత్రం

ఇంగ్లీష్ సబ్ టైటిల్స్ తో సులభగ్రాహ్యంగా ఉన్న ఈ చిత్రానికి మంచి ఆదరణ లభించగలదని విశ్వసిస్తున్నాం
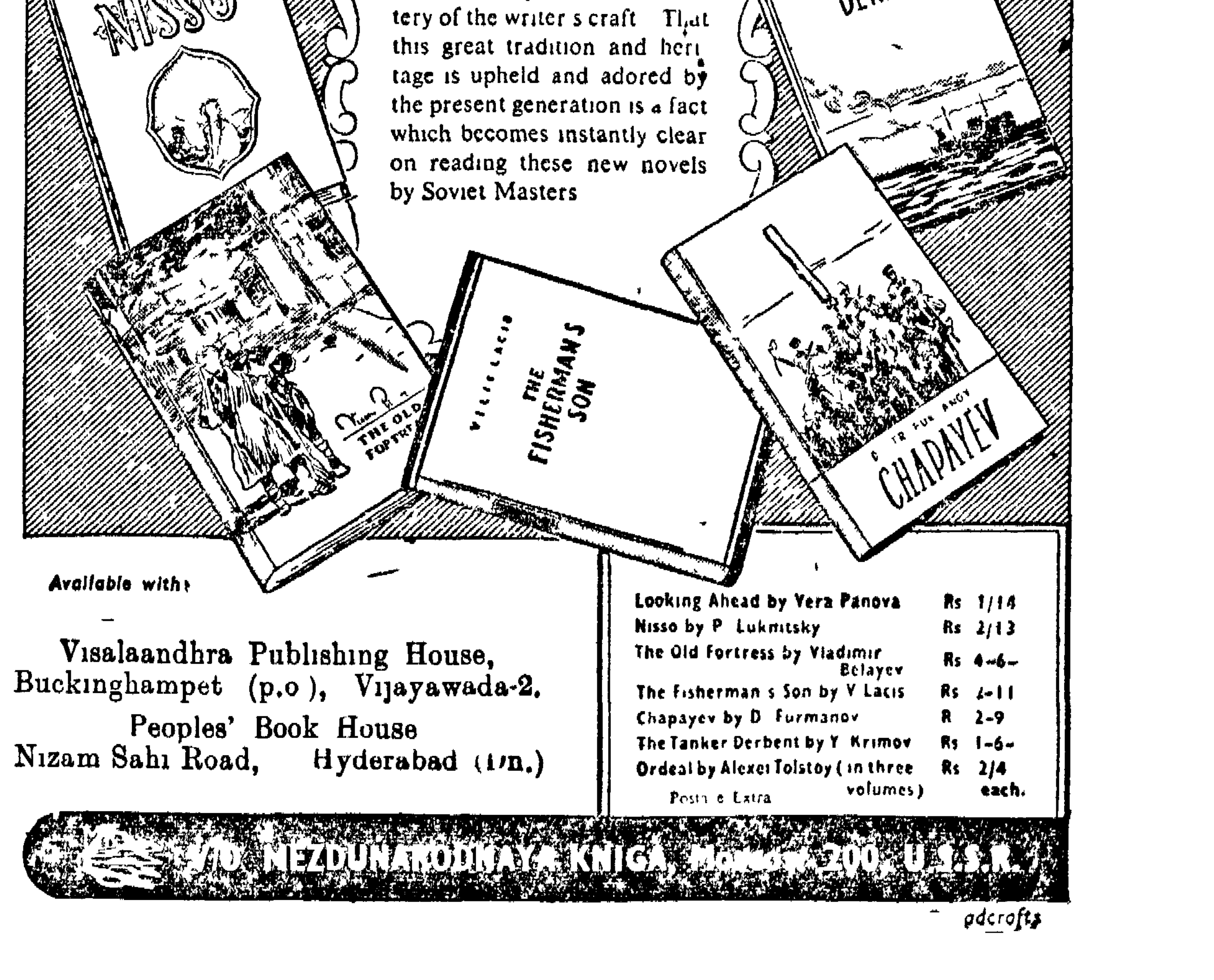
జూపిటర్ వారి "ఉమా సుందరి"లో - కన్నాంబ, శ్రీరంజని.